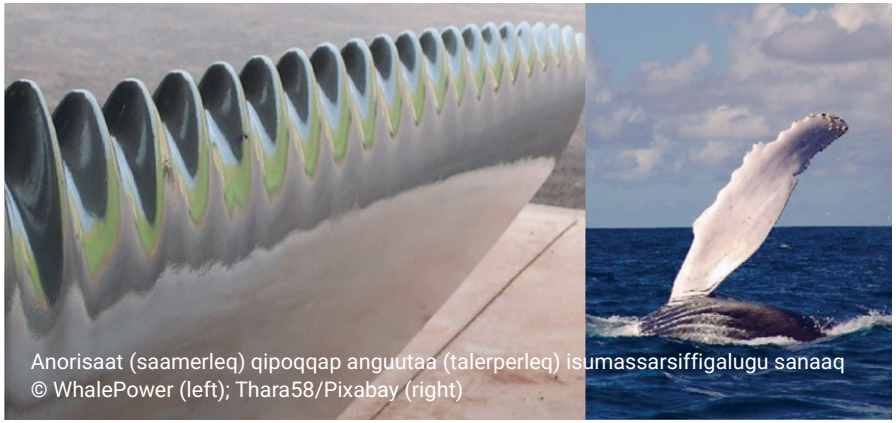
Biomimik

Anorisaat (saamerleq) qipoqqap anguutaa (talerperleq) isumassarsiffigalugu sanaaq
© WhalePower (left); Thara58/Pixabay (right)

Biomimik sulisaasiuvoq inuit ajornartitaannut aaqqiissutissatut piujuartitsillunilu nutaaliuutissatut ilutsinik periutsinillu pinngortitameersunik ilinniarfiginniffiullunilu ilaarsiffiusoq. Oqaatsit “biomimik”-ip aamma “biomimetik”-ip nagguigaat oqaatsit grækerisuut bios, “uumassuseq” aamma mimesis, “ilaarsineq”. Pinngortitarsuaq ukiuni 3,8 milliardini ineriartorluni aaqqissuussanik, ilaatigut imartani uumassusillit ataqatigiiaarnerannik miluumasullu imarmiut naleqqussarnerannik, pitsanngorsaavoq. Pinngortitami aaqqiissutit misissoqqissaarnerisigut aaqqiissutissanik pisariitsunik, avatangiisinut ajoqutaanngitsunik aammalu nutaaliaallutillu iluserissunik avatangiisitsinnut siunissamullu tulluarnerusunik ineriartortitsisinnaavugut.

Nalunngiliuk...

- Aatsaat uumassusilinnik ilaarsilluni (biomimik) ilusiliisoqartalinngilaq itsarsuarli inuit uumasut kigutaannik tuugaaliortarmata [1], ukiullu hundredellit matuma siorna inuit timmissanik misissueqqissaareerlutik timmisartunik ilusilersuisimammata.
- Ukiuni 20-ni kingullerni uumassusilinnik ilaarsilluni (biomimik) ilusiliisarnerit amerliartupallassimapput, nioqqutissanik nutaanik illersuinerit, misissueqqissaarnerit ilisimatusarnernullu aningaasaliinerit ukiut 2000-ip 2019-illu akornanni aqqaneq-marloriaammik amerlisimammata [1].

FOLD

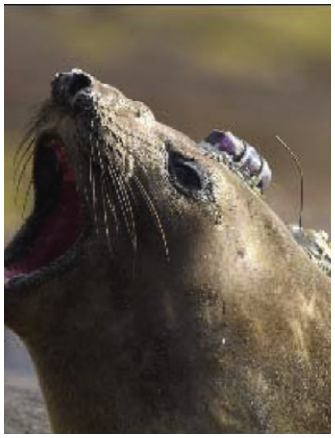
Biomimik

Soqqaq © NOAA

Soqqallit teknologiimik avatangiisinut ajoqutaanngitsumik pilersitsinermi isumassarsiffigineqarsimapput, ilaatigut Baleen Filterimik [2], atortumik kemikaalianik atuinani imikumik sorujuiaatissiamik ineriartortitsinermi. Sorujuiaat taanna arferit nereriaasiat isumassarsiffigalugu sanaajuvoq, arferup soqqaani isituuaqqat pisarineqartarmata imerlu aniatinneqartarluni. Baleen Filteri imeq naqitsinilik atorlugu qassutitigut imermik sorujuiaasarpoq taamalu piujuartitsisumik periaaseqarluni sorujuiaasoqarsinnaalluni. Arferit soqqallit assigiinngitsut soqqaminnik assigiinngitsunik atueriaaseqarlutik neriniartarput, nereriaatsillu taakku tamarmik sorujuiaatissaliorniarnermi isumassarsiffissaalluaqaat [2,3].

Nipinik nassitsissut miluumasunik imarmiut avatangiisiinillu misissueqqissaarutaasartoq sanaajuvoq arferit soqqaliunngitsut ekko, imaluunniit nipi nammineq pilersitartik, atorlugu sumiissusersiortarnerat isumassarsiffigalugu, uumasunik nerisassaminnik ujaasillutik nipinik sammivimmut aalajangersimasumut aallakaatitsisarmata. Nassitsissut uumasut nipinik scannereriaasiannik, arferit nipiliullatsiaqattaarlutik uumasut nerisassamik aalanerinik suussusiannillu paasisaqaatigisartagaannik, ilaarsisarpoq. Taamatut uumassusilinnik ilaarsilluni (biomimik) ilusiliinikkut nassitsissut atorlugu uumasut nerisassat sumiissusersineqarsinnaapput uumasullu qaasuttut ingerlaarnerat malinnaavigineqarsinnaallutik, taamalu uumasut qaasuttut pinngortitami nerisassarsiortarnerat paasisaqarfiginerusinnaanngorparput [4].

Elefantsæli kujasinnerusumiittoq nassiussuisulik © Joris Laborie / Goulet et al., 2019

Oqallisigisiuk: Atortorissaarut ulluinnarni atortagaq suna pinngortitamit isumassarsiaava??